Staphorst Kostendekkingsplan riolering 2027-2031

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0508475.100
revisie 02
16 september 2026

www.anteagroup.nl

Staphorst Kostendekkingsplan riolering 2027-2031

projectnummer 0508475.100
revisie 02
16 september 2026

Auteur(s)
Jop Keja
Lars de Wolde

Opdrachtgever
Binnenweg 26
7951 DE Staphorst

Colofon

Projectgroep
Gerlof Huisman
Jop Keja
Lars de Wolde
Henk Uitslag
Ronald Voerman
Roar de Groot
Joop van Dieren

Gecontroleerd
Gerlof Huisman

datum	beschrijving	vrijgave
16 september 2026	definitief	A.P. Hornstra

Inhoudsopgave

1. Inleiding **4**
1.1 Leeswijzer 4

2. Arealen **5**
2.1 Leeftijdsopbouw en inspectiegraad vrijverval riolering 6
2.2 Areaalontwikkeling planperiode 7

3. Uitvoeringsprogramma 2027-2031 **8**

4. Uitgangspunten kostendekkingsplan **12**

5. Lastenontwikkeling en tariefvoorstel **16**

Bijlage 1 Onderbouwing vervangingsplanning vrijverval riolering **17**

Bijlage 2 Onderbouwing vervangingsplanning mechanische riolering **19**

1. Inleiding

Het huidige kostendekkingsplan rioolheffing is in 2022 opgesteld en bevatte een doorkijk en tarief voorstel voor de riool- en waterzorgheffing in de periode 2022 tot en met 2026. De planperiode van dit kostendekkingsplan verloopt aan het einde van dit jaar. Om te blijven beschikken over een actuele en onderbouwde basis voor de tariefstelling riool- en waterzorgheffing is het noodzakelijk een nieuw kostendekkingsplan op te stellen.

De uitgaven voor uitvoering van de gemeentelijke watertaken worden gedekt vanuit de riool- en waterzorgheffing die door de bewoners en ondernemers in de gemeente bijeengebracht wordt. Begin 2026 is gestart met de actualisatie van het kostendekkingsplan riool- en waterzorgheffing. Deze rapportage beschrijft de uitgangspunten van het kostendekkingsplan riool- en waterzorgheffing 2027 - 2031 en presenteert de onderbouwing van de riool- en waterzorgheffing. Deze rapportage dient als ondersteuning bij het digitaal Excel document van het kostendekkingsplan riool- en waterzorgheffing 2027 - 2031.

1.1 Leeswijzer

Dit document vormt de inhoudelijke en financiële onderbouwing van het kostendekkingsplan voor de riool- en waterzorgheffing van de gemeente Staphorst over de planperiode 2027 - 2031. Het kostendekkingsplan geeft inzicht in de wijze waarop de gemeentelijke watertaken financieel worden gedekt en vormt daarmee de basis voor een transparante, uitlegbare en kostendekkende tariefstelling conform de geldende wet- en regelgeving, waaronder het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

In hoofdstuk 2 wordt ingegaan op de omvang en samenstelling van de arealen die door de gemeente worden beheerd, alsmede op de technische staat waarin deze arealen zich bevinden. Hierbij is een overzicht opgenomen van de aanwezige riool- en watersystemen, inclusief de leeftijdsopbouw, inspectiegraad en areaalontwikkeling gedurende de planperiode.

Hoofdstuk 3 beschrijft het uitvoeringsprogramma dat ten grondslag ligt aan het kostendekkingsplan. Dit uitvoeringsprogramma omvat alle activiteiten die binnen de planperiode vallen en die financieel zijn meegenomen in de kostendekkingsberekening. De opgenomen onderdelen zijn te onderscheiden in reguliere beheer- en onderhoudsactiviteiten, reserveringen voor toekomstige opgaven en concrete projecten.

In hoofdstuk 4 worden de gehanteerde uitgangspunten en rekenmethodieken toegelicht. Dit hoofdstuk beschrijft de financiële en technische aannames die zijn toegepast bij het opstellen van het kostendekkingsplan, waaronder uitgangspunten met betrekking tot indexatie, afschrijving, kapitaallasten, financiering en de opbouw en inzet van de voorziening. Tevens wordt het gevolgde proces beschreven en worden de gemaakte keuzes onderbouwd, zodat inzichtelijk is op welke wijze het kostendekkingsplan tot stand is gekomen.

In hoofdstuk 5 wordt een voorstel gedaan voor de hoogte van de riool- en waterzorgheffing voor de planperiode 2027–2031. Op basis van dit tariefvoorstel wordt tevens een doorkijk gemaakt richting 2041, waarbij inzicht wordt geboden in de verwachte ontwikkeling van lasten, baten en de voorziening. Deze doorkijk maakt zichtbaar welke effecten de gekozen uitgangspunten en investeringsopgaven hebben op de financiële positie en het heffingstarief op de middellange en lange termijn.

2. Arealen

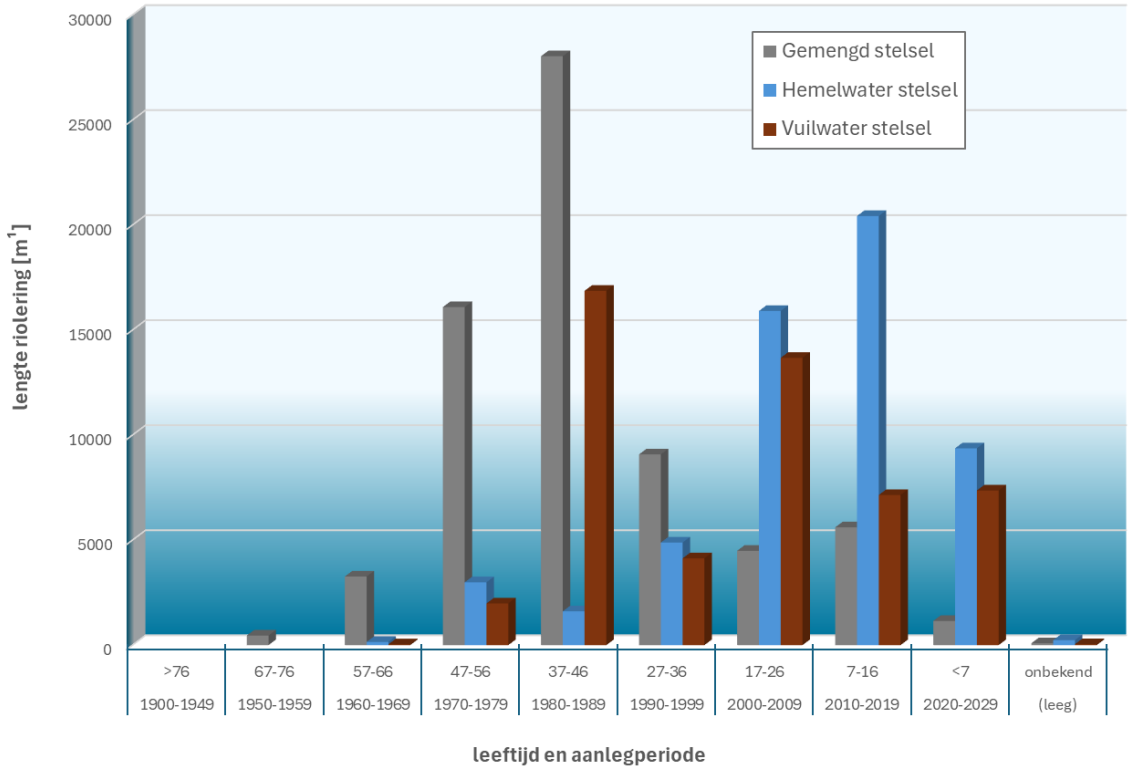
De totale vervangingswaarde van onze gemeentelijke voorzieningen, zowel in als boven de grond, bedraagt circa **€ 190 miljoen**. Dat is omgerekend naar het aantal inwoners circa **€ 10.400, -** per inwoner.

Onderstaande tabel toont een samenvatting van de arealen anno 2026.

object	eenheid	aantal/hoeveelheid
inwoners (01-10-2025):	st.	18.169
rioolaansluitingen:	st.	7.138
- woningen	st.	6.229
- niet-woningen (o.a. bedrijven):	st.	909
straat- en trottoirkolken	st.	7300
lijngoten	m¹	140
vrijverval riolering stedelijk gebied:		
gemengd riool	km	68
vuilwaterriool	km	51
hemelwaterriool	km	55
totaal	km	**175**
gemalen en mechanische rioolleidingen:		
hoofdgemalen	st.	68
minigemalen (buitengebied)	st.	570
persleiding	km	13
drukleiding	km	152
lozingswerken:		
externe overstort	st.	56
randvoorzieningen (BBB/BBL/BB)	st.	9
voorzieningen voor verwerking van grond- en/of hemelwater:		
duikers	km	1
drainage	km	4
wadi's/bodempassages/waterbergingen	st.	15
meetpunten aan de voorzieningen:		
overstortregistratie	st.	8
grondwatermeetpunten	st.	36

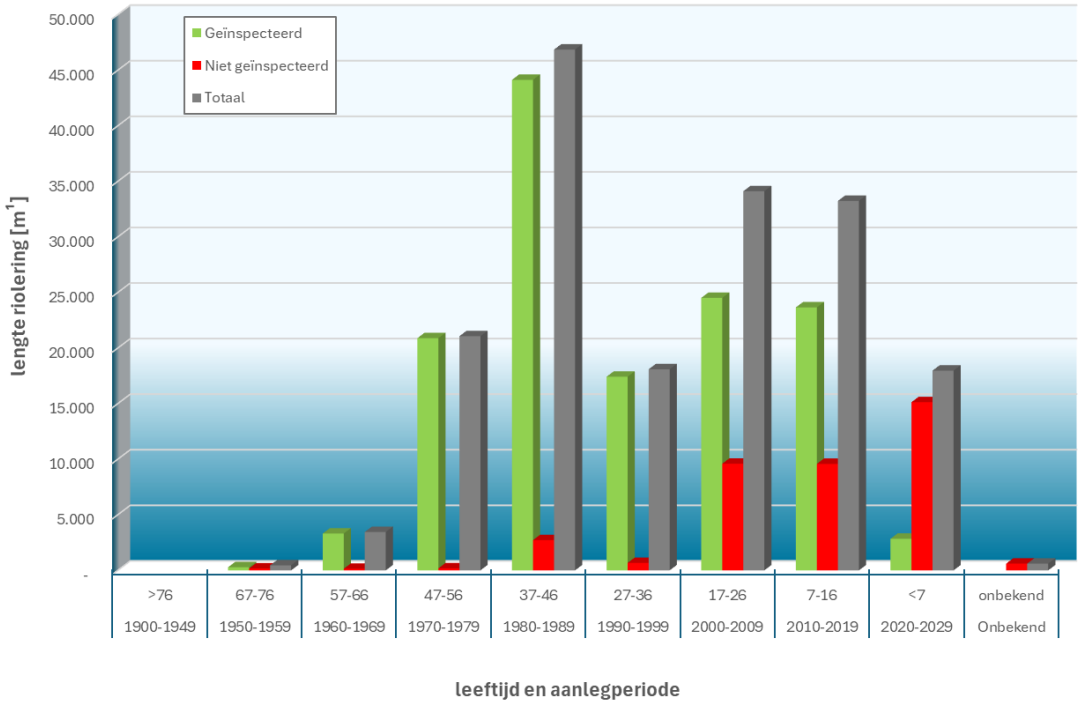
2.1 Leeftijdsopbouw en inspectiegraad vrijverval riolering

Tot en met de jaren zeventig bestaat de vrijverval riolering hoofdzakelijk uit gemengde rioolstelsels. Vanaf de jaren tachtig is een overgang ingezet naar aanleg van gescheiden stelsels. Na de eeuwwisseling is er nog op zeer beperkte schaal gemengd riool aangelegd. Dit betreft situaties waar oud gemengd riool is vervangen en waar het toepassen van een gescheiden stelsel niet mogelijk c.q. doelmatig is.

Figuur 2-1: Leeftijdsopbouw vrijverval riolering [bron: beheersysteem GBI, mei 2026]

Een groot deel van de vrijverval riolering in het beheersysteem (79%; 138 van de 175 km) is voorzien van gekoppelde inspectiedata. Nagenoeg alle oudere riolering (aangelegd voor 1980) is geïnspecteerd (ruim 98%). Van de nieuwere riolen zijn wel (oplever)inspecties beschikbaar; maar omdat deze riolen geen beschadigingen en/of schades hebben worden deze niet ingelezen in het beheersysteem.

Figuur 2-2: Inspectiegraad vrijverval riolering [bron: beheersysteem GBI, mei 2026]

2.2 Areaalontwikkeling planperiode

In de komende planperiode wordt binnen de gemeente Staphorst rekening gehouden met meerdere nieuwbouwontwikkelingen. Deze ontwikkelingen leiden tot een toename van het aantal heffingseenheden en hebben daarmee invloed op de toekomstige lasten en baten van de riool- en waterzorgheffing.

Voor dit kostendekkingsplan is uitgegaan van een groei van het aantal eenheden met in totaal 450. Deze groei is gespreid over een periode van drie jaar, wat neerkomt op een jaarlijkse toename van circa 150 eenheden. Deze aannames zijn verwerkt in de financiële berekeningen en vormen onderdeel van de onderbouwing van het voorgestelde heffingstarief.

3. Uitvoeringsprogramma 2027-2031

Om de gewenste visie en ambitie vanuit het vigerend vGRP Staphorst én de ambities voor de fysieke leefomgeving volgens de Ontwerp Omgevingsvisie 2.0 (januari 2026) te realiseren c.q. handhaven, zal de gemeente diverse activiteiten uit moeten voeren. Deze activiteiten zijn te onderscheiden in drie onderdelen: reguliere exploitatie, (eenmalige) investeringen bestaand areaal en aanleg van nieuw areaal.

Taakvelden exploitatie	**aard van de activiteiten**
Planvorming en onderzoek	Om tot doelmatige keuzes en planning van maatregelen aan de riolering te komen is jaarlijks onderzoek & planvorming nodig. Actueel inzicht in omvang, toestand en functioneren van het areaal is daarbij noodzakelijk.
Onderhoud regulier	De reguliere activiteiten die nodig zijn voor het feitelijk in stand houden van het areaal. Zoals het reinigen van kolken en riolen, klein onderhoud en schadeherstel van riolen en gemalen (incl. elektrische installaties), elektriciteitskosten gemalen, en bijkomende kosten zoals hosting- en systeemkosten, e.d.
Organisatie en facilitair	Om het scenario te realiseren (en te bekostigen) is een organisatie met deskundig personeel en materieel nodig.
Investeringen bestaand areaal	**aard van de activiteiten**
Groot onderhoud	Ingrijpende renovatiewerkzaamheden aan bestaande voorzieningen om deze weer te laten voldoen aan het beoogd kwaliteitsniveau (evenaren nieuw aanleg). Zoals het relinen van vrijverval riolering.
Vervanging	Het compleet vervangen van bestaande voorzieningen, door nieuwe voorzieningen, die niet meer voldoen aan het beoogd kwaliteitsniveau en door middel van groot onderhoud niet meer teruggebracht kunnen worden naar dit niveau.
Verbetering	Eenmalige activiteiten die nodig zijn om het beoogd kwaliteitsniveau te bereiken. Zoals klimaatadaptatie, afkoppelen van verhard oppervlak, het verhelpen van 'water-op-straat' situaties en het optimaliseren van rioolstelsels. Idealiter worden deze werkzaamheden gecombineerd met het vervangen van bestaande voorzieningen.
Aanleg nieuw areaal	**aard van de activiteiten**
Aanleg nieuwe voorzieningen	Aanleg van nieuwe voorzieningen en overname van uitbreidingen/aansluitingen van nieuwbouw.

Bij het bepalen van de budgetramingen van de activiteiten over de periode 2027-2031 zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De geraamde bedragen zijn op prijspeil 2026 er is rekening gehouden met een (vaste) jaarlijks prijsindex van 1,5%;
- Alle geraamde bedragen zijn exclusief btw;
- De investeringen zijn inclusief toeslagen voor voorbereiding en toezicht (uitgangspunt 15%).

3.1 Productbegroting riolering (exploitatie)

De productbegroting riolering is opgedeeld naar rekening en categorienummer. Onderstaande matrix geeft de relatie van rekening en categorienummer naar taakvelden weer en de plaats (onderdeel) binnen dit kostendekkingsplan (KDP).

Onderdeel KDP	Rekening		Planvorming en onderzoek	Onderhoud regulier	Organisatie en facilitair
GRP + algemeen	4720101	Gemeentelijk rioleringsplan	[redacted]	[redacted]	[redacted]
	4720000	Loonk. taakveld Riolering			[redacted]
rioolheffing	4720201	Rioolheffing			[redacted]
	8720202	Rioolaansluitrechten			[redacted]
waterbeheer	4720104	Waterbeheer	[redacted]	[redacted]	[redacted]
waterhuishouding	4570101	Waterhuishouding	[redacted]	[redacted]	
diversen	4210125	Straatreiniging			[redacted]
VV-riolering	4720102	Vrijverval-riolering		[redacted]	
drukriolering	4720103	Drukriolering		[redacted]	
kwijtschelding	4630205	Kwijtsch. gemeent. belasting			[redacted]
Overhead	Overhead				[redacted]

Op de volgende pagina is een verdere specificatie op rekening niveau naar categorienummer en jaarlijks budget gepresenteerd voor de periode 2027 - 2031.

Activiteit	Planning	Label KDP	Rekening / Categorie	Btw plichtig	Prijs-index	Budget planperiode [€]				
						2027	2028	2029	2030	2031
GRP + ALGEMEEN										
- Doorbelasting salarissen	jaarlijks	grp01	4720000-411900	nee	variabel	231.458	241.179	252.032	252.032	252.032
- Voorbereidingskosten	n.t.b.	grp02	4720101-432100	ja	1,5%	-	-	-	-	-
- Riolering	n.t.b.	grp03	4720101-432104	ja	1,5%	-	-	-	-	-
- Automatiseringsapparatuur	jaarlijks	grp04	4720101-438103	ja	1,5%	3.330	3.379	3.430	3.482	3.534
- Contributies, lidmaatschappen	jaarlijks	grp05	4720101-438107	ja	1,5%	2.553	2.591	2.630	2.669	2.709
- Kosten derden	jaarlijks	grp06	4720101-438338	ja	1,5%	51.053	51.819	52.596	53.385	54.186
- Onderhoud riolering/pompen	jaarlijks	grp07	4720101-438370	ja	1,5%	14.428	14.644	14.864	15.087	15.313
- Inkomensoverdrachten Gemeenten	jaarlijks	grp08	4720101-443200	ja	1,5%	20.385	20.691	21.002	21.317	21.636
VRIJVERVAL RIOLERING										
- Electra	jaarlijks	vvr01	4720102-438001	ja	1,5%	52.445	53.232	54.030	54.840	55.663
- Telefoonkosten	Jaarlijks	vvr02	4720102-438101	ja	1,5%	6.326	6.421	6.517	6.615	6.714
- Huur	Jaarlijks	vvr03	4720102-438337	ja	1,5%	63	64	65	66	67
- Onderh. bermen en sloten	Jaarlijks	vvr04	4720102-438366	ja	1,5%	3.884	3.943	4.002	4.062	4.123
- Onderhoud riolering/pompen	Jaarlijks	vvr05	4720102-438370	ja	1,5%	108.259	109.883	111.531	113.204	114.902
- Schoonmaken riolering	Jaarlijks	vvr06	4720102-438371	ja	1,5%	64.743	65.714	66.700	67.701	68.716
DRUKRIOLERING										
- Electra	Jaarlijks	dkr01	4720103-438001	ja	1,5%	103.023	104.568	106.136	107.728	109.344
- Telefoonkosten	Jaarlijks	dkr02	4720103-438101	ja	1,5%	2.220	2.253	2.287	2.321	2.356
- Huur	Jaarlijks	dkr03	4720103-438337	ja	1,5%	555	563	572	580	589
- Onderhoud riolering/pompen	Jaarlijks	dkr04	4720103-438370	ja	1,5%	140.100	142.201	144.335	146.500	148.697
- Schoonmaken riolering	Jaarlijks	dkr05	4720103-438371	ja	1,5%	5.549	5.632	5.717	5.803	5.890
RIOOL-/WATERZORGHEFFING										
- Porti PostNL	Jaarlijks	rlh01	4720201-438102	ja	1,5%	1.804	1.831	1.858	1.886	1.914
- Schrijf- en bureaubeh.drukwerk	n.t.b.	rlh02	4720201-438104	ja	1,5%	-	-	-	-	-
- Kosten inning gem. belastingen	Jaarlijks	rlh03	4720201-438204	nee	1,5%	566	575	583	592	601
- Riolering (rioolaansluitingen)	Jaarlijks	rlh04	4720202-432104	nee	1,5%	69.611	70.656	71.715	72.791	73.883
WATERBEHEER										
- Contributies, lidmaatschappen	Jaarlijks	wtb01	4720104-438107	ja	1,5%	1.545	1.569	1.592	1.616	1.640
- Doorbelasting directe kosten	Jaarlijks	wtb02	4720104-438125	ja	1,5%	15.469	15.701	15.936	16.175	16.418
- Plannen waterbeheer	Jaarlijks	wtb03	4720104-438387	ja	1,5%	32.308	32.793	33.284	33.784	34.291
WATERHUISHOUDING										
- Verzek. voertuigen + materieel	Jaarlijks	wth01	4210119-438334	ja	1,5%	1.378	1.399	1.419	1.441	1.462
- Reparaties / kleine materialen	Jaarlijks	wth01	4210119-438345	ja	1,5%	905	918	932	946	960
- Onderh. bermen en sloten	Jaarlijks	wth01	4210119-438366	ja	1,5%	44.828	45.501	46.183	46.876	47.579
- Waterverbruik	Jaarlijks	wth01	4570101-421003	ja	1,5%	68.366	69.391	70.432	71.488	72.561
- Onderh. bermen en sloten	Jaarlijks	wth01	4570101-438366	ja	1,5%	14.830	15.052	15.278	15.507	15.740
- Plannen waterbeheer	Jaarlijks	wth01	4570101-438387	ja	1,5%	1.351	1.371	1.392	1.413	1.434
WATERHUISHOUDING										
- Verzek. voertuigen + materieel	Jaarlijks	str01	4210125-438334	ja	1,5%	167	170	172	175	177
- Veegwerkz. en stortkosten	Jaarlijks	str02	4210125-438377	ja	1,5%	14.983	15.208	15.436	15.667	15.902

Tabel 3-1: specificatie exploitatiekosten planperiode 2027-2031

3.2 Investeringen bestaand areaal

In onderstaand overzicht zijn de projectkosten opgenomen, inclusief alle lopende projecten en reserveringen voor de periode 2027 t/m 2032. Omdat enkele projecten doorlopen na 2031 (einde van de planperiode van dit kostendekkingsplan) is ook de jaarschijf 2032 in dit overzicht opgenomen.

Omschrijving	Planning	Label KDP	Prijs-index	Budget periode 2027-2032 [€]					
				2027	2028	2029	2030	2031	2032
Reserveringen									
Reservering mechanische riolering: vervangen pompen	Jaarlijks	prj01	1,5%	107.590	109.204	110.842	112.505	114.192	115.905
Reservering mechanische riolering: vervangen leidingwerk	Jaarlijks	prj02	1,5%	22.330	22.665	23.005	23.350	23.700	24.056
Reservering mechanische riolering: vervangen putten	Jaarlijks	prj03	1,5%	32.480	32.967	33.462	33.964	34.473	34.990
Reservering mechanische riolering: vervangen buitenopstellingskasten	Jaarlijks	prj04	1,5%	2.030	2.060	2.091	2.123	2.155	2.187
Reservering mechanische riolering: vervangen schakelkasten	Jaarlijks	prj05	1,5%	83.230	84.478	85.746	87.032	88.337	89.662
Reservering afkoppelen verhard oppervlak	Jaarlijks	prj06	1,5%	50.750	51.511	52.284	53.068	53.864	54.672
Reservering klimaat adaptieve maatregelen	Jaarlijks	prj07	1,5%	50.750	51.511	52.284	53.068	53.864	54.672
Reservering relinen/repareren vrijverval riolering	Jaarlijks	prj08	1,5%	101.500	103.023	104.568	106.136	107.728	109.344
Reservering vervangingsprojecten middellange termijn	Vanaf 2028	prj22	1,5%	-	515.113	522.839	1.061.364	1.077.284	1.093.443
Projecten									
Afkoppelen Bergerslag	2027-2028	prj09	1,5%	310.895	1.788.162	-	-	-	-
Afkoppelen Staphorst Zuid 2 – Fase 1	2027-2028	prj10	1,5%	121.242	697.342	-	-	-	-
Afkoppelen Staphorst Zuid 2 – Fase 2	2029-2030	prj11	1,5%	-	-	124.906	718.419	-	-
Afkoppelen Staphorst Zuid 2 – Fase 3	2031-2032	prj12	1,5%	-	-	-	-	128.682	740.134
Relinen de Baarge + IJhorst	2027	prj13	1,5%	808.278	-	-	-	-	-
Project Staphorst Noord Oost	2026-2028	prj21	1,5%	-	2.789.778	-	-	-	-
Totaal				**1.691.075**	**6.247.815**	**1.112.027**	**2.251.028**	**1.684.280**	**2.319.066**

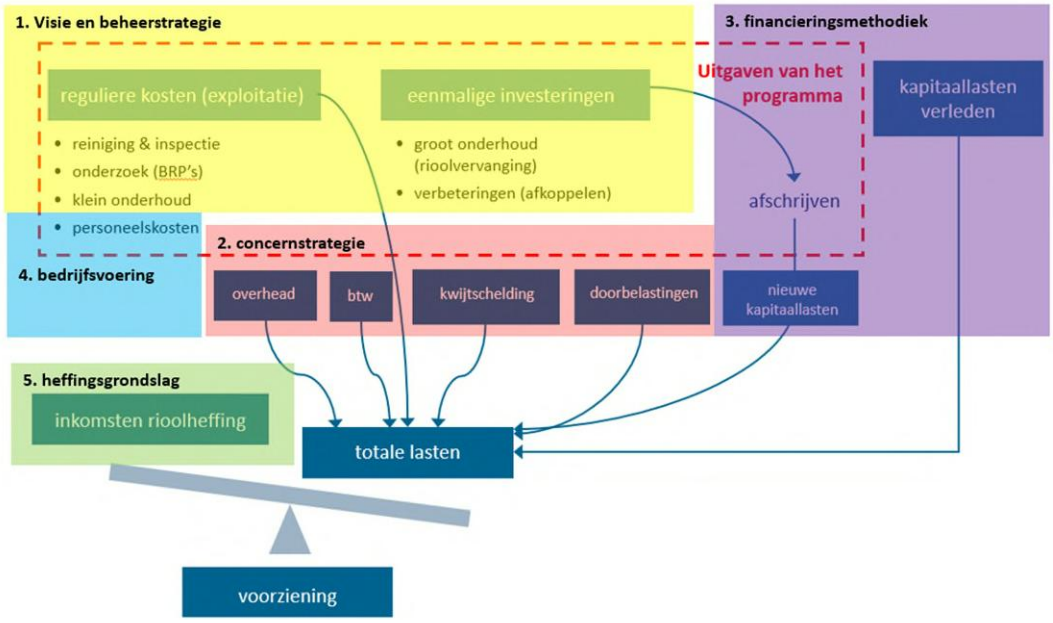
Tabel 3-2: specificatie projecten planperiode 2027-2031

In Bijlage 1 en Bijlage 2 zijn de ramingen van de projecten nader onderbouwd.

4. Uitgangspunten kostendekkingsplan

De uitgaven t.b.v. de gemeentelijke watertaken worden gedekt vanuit de riool- en waterzorgheffing die door de bewoners en ondernemers in de gemeente bijeengebracht wordt. Dit hoofdstuk beschrijft de uitgangspunten van het kostendekkingsplan.

In onderstaand figuur is de balans tussen de heffing en de lasten weergegeven.

De lasten van de watertaken worden door 5 componenten bepaald:

1. Visie en beheerstrategie (geel)
   a. Beheerambitie en verschil in kwaliteitsniveaus
   b. Beheerstrategie; risico's en effecten
   c. Begroting en meerjarenplanning groot onderhoud en vervanging
2. Concernstrategie (rood)
   a. Doorbelastingen
   b. Kwijtschelding
   c. Overhead
   d. Compensabele BTW
3. Financieringsmethodiek (paars)
   a. Kapitaallasten verleden
   b. Activeren of sparen
   c. Afschrijvingstermijnen
   d. Opbouw voorziening
4. Bedrijfsvoering (blauw)
   a. Zelf doen of uitbesteden
   b. Samenwerking
5. Heffingsgrondslag (groen)

Binnen deze componenten heeft de gemeente keuzemogelijkheden. Deze keuzemogelijkheden hebben invloed op de hoogte van de riool- en waterzorgheffing. De uitgangspunten voor visie en beheerstrategie zijn vastgelegd in de beheerambitie, beheerstrategie en de begroting en meerjarenplanning groot onderhoud en vervanging.

Algemeen

Alle bedragen zijn gebaseerd op prijspeil 2026. In de productbegroting wordt op bijna alle onderdelen rekening gehouden met een prijsindexatie (jaarlijks 1,5%); zie ook Tabel 3-1. Bij een aantal onderdelen geldt een afwijkende index of geen index. De achterliggende jaren is door diverse geopolitieke ontwikkelingen (o.a. de oorlog in Oekraïne en recente de oorlog in het Midden-Oosten) sprake van forse prijsstijgingen die sterk fluctueren. Het advies is daarom om de komende jaren de prijsindexatie periodiek (bijvoorbeeld jaarlijks) te ijken aan het dan geldende prijspeil (o.b.v. de CBS-index) en vervolgens een keuze te maken over bijstelling van de prijsindexatie.

De ramingen zijn gebaseerd op de kennisbank riolering van Stichting RIONED en eigen gemeentelijke ervaringscijfers uit nacalculaties. In de eenheidsprijzen zijn toeslagen voor uitvoeringskosten/CAR verzekering (10%), algemene kosten/winst en risico (12%) en (plan)voorbereiding en directie en toezicht op de werken (15%), meegenomen. De ramingen zijn exclusief btw.

1. Visie en beheerstrategie

In hoofdstuk 3 van dit achtergronddocument is het uitvoeringsprogramma toegelicht en zijn de verwachte uitgaven in de periode 2027-2031 gepresenteerd.

Exploitatiekosten

De kosten voor het jaarlijks operationeel beheer vormen samen de exploitatiekosten. Veelal zijn dit kosten die in de praktijk jaarlijks niet al te veel zullen schommelen. Deze kosten worden in één keer ten laste van de rioolexploitatie in het betreffende jaar gebracht.

taakveld	Jaar				
	2027	2028	2029	2030	2031
GRP + algemeen	321.579	332.371	344.310	345.413	346.533
VV-riolering	235.721	239.257	242.846	246.488	250.186
Drukriolering	251.446	255.218	259.046	262.932	266.876
Riool- en waterzorgheffing	71.981	73.061	74.157	75.269	76.398
Waterbeheer	49.322	50.062	50.813	51.575	52.349
Waterhuishouding	130.995	132.298	133.620	134.961	136.323
Diversen	15.150	15.377	15.608	15.842	16.080
totaal	**1.076.195**	**1.097.643**	**1.120.399**	**1.132.481**	**1.144.744**

Tabel 4-1: exploitatiekosten planperiode 2027-2031

2. Concernstrategie

Doorbelasting straatvegen

Met straatvegen wordt o.a. voorkomen dat vuil via kolken in het riool terecht komt en daardoor verstoppingen, storingen en extra onderhoud veroorzaakt. Straatvegen heeft daarmee een relatie met de gemeentelijke watertaken. Het is daarom verdedigbaar een deel van de kosten voor straatvegen toe te rekenen aan de riool- en waterzorgheffing.

In Staphorst wordt 25% van de kosten (€ 15.150 in 2027) doorbelast in de begroting (taakveld diversen). Voor deze kosten geldt ook een jaarlijkse prijsindex van 1,5%.

Kwijtschelding

Op jaarbasis wordt € 28.951 aan kwijtschelding doorbelast richting de riool- en waterzorgheffing. Hierop vindt geen jaarlijkse index plaats.

Overhead

De overhead vormt geen aparte post binnen de productbegroting maar wordt wel toegerekend aan de riool- en waterzorgheffing. De jaarlijkse overhead bedraagt 86% van de personeelskosten in het betreffende jaar (€ 189.394 in 2026). De overhead is daarmee afhankelijk van de wijzigingen in de personeelskosten.

Compensabele BTW

De compensabele btw op de btw plichtige uitgaven van de exploitatiekosten wordt doorbelast richting de riool- en waterzorgheffing. De btw op de investeringsuitgaven komt niet ten laste van de riool- en waterzorgheffing.

Baten

Naast de inkomsten uit de riool- en waterzorgheffing zijn er jaarlijks baten (o.a. kosten voor het maken van nieuwe rioolaansluitingen en eventuele vergoedingen van schades bij onderhoudswerk van aannemers); dit betreft in 2026 een bedrag van € 90.524. Eventuele subsidies worden in mindering gebracht op de betreffende uitgave c.q. investering.

3. Financieringsmethodiek

Activatie van investeringsuitgaven

De investeringsuitgaven van dit nieuwe kostendekkingsplan worden geactiveerd en als kapitaallasten (lineaire afschrijvingsvorm) ten laste van de begroting gebracht. Hiermee worden uitgaven gelijkmatiger ten laste van de rioolexploitatie afgevlakt en worden pieken in tariefstijging beperkt. De afschrijvingsperiode varieert per type investering. De volgende afschrijvingsperioden worden gehanteerd:

investering	technische levensduur	afschrijvings-termijn
vervanging vrijverval riolering (putten en buizen)	70 jaar	70 jaar
renovatie vrijverval riolering (relinen)	70 jaar	70 jaar
reparaties vrijverval riolering (deelrelining)	30 jaar	30 jaar
mechanische riolering - elektromechanische onderdelen (pompen, leidingwerk en schakelkasten)	15 jaar	15 jaar
mechanische riolering - bouwkundige onderdelen (putten)	60 jaar	60 jaar
mechanische riolering - bouwkundige onderdelen (persleidingen)	60 jaar	60 jaar
verbeteringsmaatregelen (o.a. afkoppelen)	70 jaar	70 jaar

Activatie van de investeringen start in het jaar na oplevering van de investering (project).

Op dit moment wordt geen rente toegerekend aan de afschrijvingslasten. De verwachting is nu dat dit met ingang van 2031 (einde van de planperiode) wijzigt; dan is sprake van 3,2% rente op de afschrijvingslasten.

De investeringskosten voor afval-, hemel- en grondwatervoorzieningen bij nieuwbouwprojecten komen ten laste van de grondexploitatie en vallen buiten dit kostendekkingsplan.

Kapitaallasten verleden

Investeringen die in het verleden zijn gerealiseerd zijn geactiveerd en als kapitaallast ten laste van de begroting gebracht. Voor de jaarschijf 2026 bedragen de kapitaallasten uit het verleden circa € 344.612. Deze bouwen geleidelijk af; vanaf 2094 is geen sprake meer van kapitaallasten uit het verleden.

Stand voorziening en reserve

Om schommelingen in de lasten op te vangen wordt gebruik gemaakt van een voorziening. Hiermee hoeft het tarief niet steeds aangepast te worden wanneer sprake is van een piek (of dal) in de uitgaven. Bij een positieve of negatieve stand wordt geen rente toegerekend aan de voorziening.

De verwachte stand van de voorziening riolering is op 1-1-2026 € 3.195.938. Naar verwachting heeft deze op 1-1-2027 (bij het begin van de planperiode) een stand van circa € 3.038.000.

4. Bedrijfsvoering

Voor het efficiënt uitvoeren van de gemeentelijke watertaken levert lokale gebieds- en organisatiekennis op onderdelen een duidelijke meerwaarde op. Daarom worden zoveel mogelijk werkzaamheden in eigen beheer uitgevoerd. Op onderdelen waar specialistische kennis bij nodig is (bijvoorbeeld onderzoek naar het technisch functioneren of de voorbereiding van de complexe/grootschalige vervangings- en verbeteringsprojecten) wordt externe capaciteit ingeschakeld.

5. Heffingsgrondslag riool- en waterzorgheffing

Alle percelen in de gemeente, die direct dan wel indirect zijn aangesloten op de gemeentelijke riolering, betalen riool- en waterzorgheffing. Dit betreft een gebruikersheffing.

Inkomsten riool- en waterzorgheffing
In 2026 wordt in totaal € 1.553.000 aan riool- en waterzorgheffing opgelegd (bron: productbegroting 2026).

Toename heffingseenheden als gevolg van areaaluitbreiding
Er wordt de komende planperiode rekening gehouden met een toename in de heffingseenheden: jaarlijks 150 eenheden in de periode 2026 t/m 2028.

Riool- en waterzorgheffing 2026:

Gebruikersdeel woningen: €208,00

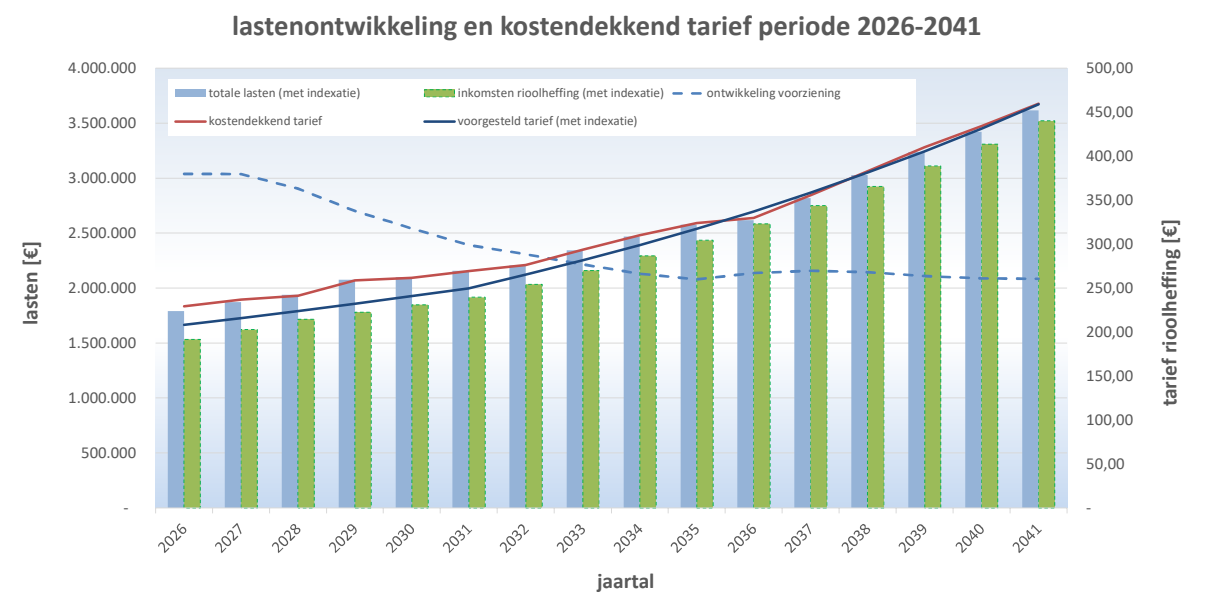
Gebruikersdeel niet woningen:

jaarlijks waterverbruik		heffing
0-500 m³	€	208,00
501-750 m³	€	265,00
751-1.000 m³	€	330,00
> 1.000 m³	€	330,00 + 17,00 per 100 m³ boven de 1.000 m³

Voor objecten met alleen hemel- en/of grondwaterafvoer wordt het tarief gesteld op 0,142% van de WOZ-waarde van het object

5. Lastenontwikkeling en tariefvoorstel

Onderstaand figuur toont de lastenontwikkeling in de planperiode (inclusief doorkijk tot en met 2041). Bij de lastenontwikkeling is rekening gehouden met de rentewijziging op de kapitaallasten vanaf 2031.

In de planperiode 2027–2031 nemen de jaarlijkse lasten toe van circa € 1,87 miljoen in 2027 tot circa € 2,16 miljoen in 2031. Na de planperiode lopen de lasten verder op tot circa € 3,62 miljoen in 2041. Ter dekking van de stijgende lasten wordt een jaarlijkse tariefstijging van de riool- en waterzorgheffing van 2,2% voorgesteld (exclusief de 1,5% indexatie). Hiermee bedraagt de gemiddelde dekkingsgraad in de planperiode circa 92% (vergelijkbaar met 2026). Na de planperiode, vanaf 2031 is (naast de 1,5% indexatie) een aanvullende stijging nodig om geleidelijk toe te groeien naar een kostendekkend tarief in 2041. Tot dat moment wordt de voorziening jaarlijks ingezet om het tekort te dekken.

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de riool- en waterzorgheffing, dekkingsgraad en stand van de voorziening over de planperiode (inclusief doorkijk t/m 2041) gepresenteerd.

jaar	te dekken saldo [€ × € 1.000]	inkomsten rioolheffing [[€ × € 1.000]	stijging rioolheffing naast de jaarlijkse index [%]	dekkings-graad [%]	eindsaldo. voorziening [€ × € 1.000]
2027	1.781	1.623	2,2%	91%	3.037
2028	1.849	1.717	2,2%	93%	2.905
2029	1.984	1.781	2,2%	90%	2.701
2030	2.008	1.847	2,2%	92%	2.541
2031	2.067	1.916	2,2%	93%	2.391
2032	2.118	2.035	4,6%	96%	2.308
2033	2.252	2.160	4,6%	96%	2.215
2034	2.379	2.293	4,6%	96%	2.130
2035	2.486	2.435	4,6%	98%	2.079
2036	2.528	2.585	4,6%	102%	2.136
2037	2.729	2.750	4,8%	101%	2.157
2038	2.937	2.925	4,8%	100%	2.145
2039	3.148	3.111	4,8%	99%	2.109
2040	3.330	3.310	4,8%	99%	2.089
2041	3.525	3.521	4,8%	100%	2.084

Tabel 5-1: saldo voorziening en lastenontwikkeling

Bijlage 1 Onderbouwing vervangingsplanning vrijverval riolering

Uitgangspunten projecten

Voor dit kostendekkingsplan is vanuit het beheersysteem een nieuwe onderhouds- en vervangingsplanning voor de vrijverval riolering opgesteld (peildatum mei 2026). De voorgestelde maatregelen zijn afgestemd met overige kansen en maatregelen binnen het domein riolering (o.a. aandachts- en knelpunten uit de BRP's/SSW's) en integraal afgestemd met andere (beheer)disciplines, beleidsvelden, opgave(n) en projecten.

Het resultaat van deze afstemming is een overzicht op van integrale projecten en individuele projecten die binnen het domein riolering worden uitgevoerd:

Afkoppelen Bergerslag
In dit project wordt een nieuw hemelwaterriool (totale lengte 1.212 m^1) naast het bestaande riool gelegd. Uitgangspunt voor de raming is aanleg van een hemelwaterriool Ø 700mm, aanlegprijs € 1.189,10 per m^1 (incl. verharding, exclusief btw en toeslagen).

De kale raming komt daarmee op € 1.441.153,53, inclusief toeslagen voor uitvoeringskosten + algemene kosten, winst & risico + voorbereiding, toezicht & advies (10% + 12% + 15%) bedraagt de totaal raming afgerond € 2.042.000,00 (prijspeil 2026); met prijsindex naar uitvoeringsperiode 2027-2028 **€ 2.099.056**.

Afkoppelen Staphorst Zuid 2
In dit project wordt een nieuw hemelwaterriool (totale lengte 2.421 m^1) naast het bestaande riool gelegd. Uitgangspunt voor de raming is aanleg van een hemelwaterriool Ø 400mm, aanlegprijs € € 696,40 per m^1 (incl. verharding, exclusief btw en toeslagen).

De kale raming komt daarmee op € 1.685.852,08, inclusief toeslagen voor uitvoeringskosten + algemene kosten, winst & risico + voorbereiding, toezicht & advies (10% + 12% + 15%) bedraagt de totaal raming afgerond € 2.389.000,00 (prijspeil 2026); met prijsindex naar uitvoeringsperiode 2027-2032 **€ 2.530.725**.

Relinen de Baarge + IJhorst
In dit project worden de bestaande gresbuizen (in diameter variërend tussen Ø 250mm en Ø 3000mm) allemaal volledig gerelined (totale lengte 2.561 m^1). Voor het relinen wordt uitgegaan van € 213,30 per m^1 (exclusief btw en toeslagen).

De kale raming komt daarmee op € 546.323,16, inclusief toeslagen voor uitvoeringskosten + algemene kosten, winst & risico + voorbereiding, toezicht & advies (10% + 12% + 15%) bedraagt de totaal raming afgerond € 774.000,00 (prijspeil 2026); met prijsindex naar uitvoeringsperiode 2027 **€ 808.278**.

Staphorst Noord Oost
Dit betreft de laatste fase (fase 4 en 5) bestaande uit o.a. de volgende straten:

- Koningin Julianastraat
- Oranjestraat
- Pr. Beatrixstraat
- Henri Dunantstraat
- Pr. Mauritsstraat
- Generaal Eisenhowerlaan

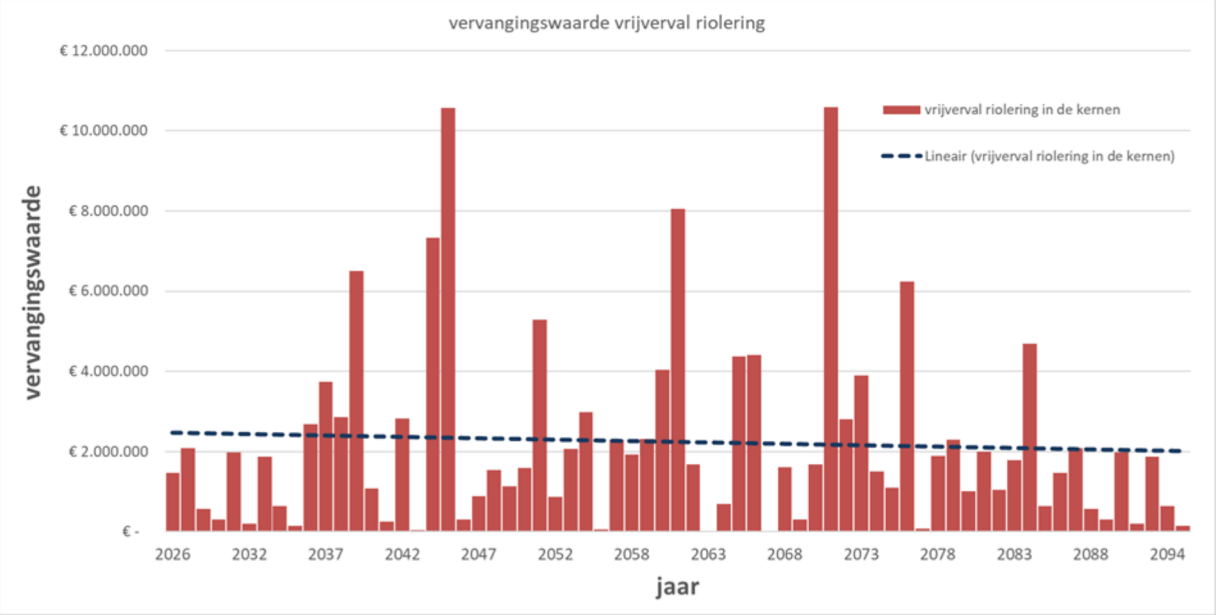
Voor de werkzaamheden is een SSK-raming opgesteld (peildatum april 2026). Deze netto raming (inclusief toeslagen volgens de Staphorster maatstaven (o.a. onvoorzien + UAV 25%)) komt uit op € 2.707.931,25 (prijspeil 2026); met prijsindex naar uitvoeringsperiode 2028 **€ 2.789.778**.

Reservering projecten middellange termijn

De komende jaren zullen wij jaarlijks nieuwe rioolinspecties uitvoeren. Uit deze inspectiedata komen waarschijnlijk nieuwe maatregelen naar voren. Op basis van ervaringscijfers uit recente renovatie / vervangingsprojecten en data uit het beheersysteem hebben wij voor de planperiode budget gereserveerd voor verwachtte maatregelen groot onderhoud en vervanging van vrijverval riolering, maar ook budget om "meekoppelkansen" voor bijvoorbeeld afkoppelen van verhard oppervlak en klimaatadaptieve maatregelen mogelijk te maken.

<u>Reservering vervangingsprojecten vrijverval riolering</u>
Om de kosten van de vervangingsplanning van de vrijverval riolering op te stellen is de cyclische vervangingswaarde bepaald van de arealen. Voor de verschillende arealen van de vrijverval riolering is de technische levensduur bepaald en is er o.b.v. financiële kengetallen vanuit beheersysteem GBI World een inschatting gemaakt van de cyclische vervangingswaarde. De financiële kengetallen zijn geijkt op het prijspeil van januari 2026 volgens de CBS-index GWW. Vervolgens is de totale cyclische vervangingswaarde omgerekend naar een jaarlijks te reserveren bedrag, wat op termijn ingezet kan worden op basis van de conditie van het areaal. Op deze manier worden de vervangingspieken vereffend.

Resultaat

Concreet is voor de planperiode voorzien in een reservering (prijspeil 2026) van € 500.000 in de jaren 2028 en 2029 en € 1.000.000 in 2030.

<u>Reservering afkoppelen verhard oppervlak</u>
Op basis van ervaringscijfers uit recente projecten is een jaarlijkse reservering van € 50.000 (prijspeil 2026) aangehouden.

<u>Reservering klimaat adaptieve maatregelen</u>
Op basis van ervaringscijfers uit recente projecten is een jaarlijkse reservering van € 50.000 (prijspeil 2026) aangehouden.

<u>Reservering relinen/repareren vrijverval riolering</u>
Op basis van ervaringscijfers uit recente projecten is een jaarlijkse reservering van € 100.000 (prijspeil 2026) aangehouden.

Bijlage 2 Onderbouwing vervangingsplanning mechanische riolering

Uitgangspunten

Om de kosten omtrent de vervangingsplanning van de mechanische riolering op te stellen is eerst de cyclische vervangingswaarde bepaald van het complete areaal. Voor de verschillende onderdelen van de mechanische riolering is de technische levensduur bepaald en is er o.b.v. financiële kengetallen vanuit beheersysteem SAM een inschatting gemaakt van de cyclische vervangingswaarde. De financiële kengetallen zijn geijkt op het prijspeil van januari 2026 volgens de CBS-index GWW. Vervolgens is de cyclische vervangingswaarde omgerekend naar een jaarlijks te reserveren bedrag per onderdeel. Op basis van de kwaliteitsconditie van het areaal is het jaarlijks te reserveren bedrag herijkt. De inspectiegegevens die hiervoor zijn gebruikt komen uit de periode tussen 31-08-2022 en 21-01-2026.

Resultaat

In de onderstaande tabel worden de reserveringen m.b.t. mechanische riolering gepresenteerd zoals opgenomen in het kostendekkingsplan.

Mechanische riolering	Jaarlijkse kosten (prijspeil 2026)	Activatie
Reservering vervanging pompen	€ 106.000,00	15 jaar
Reservering vervanging leidingwerk	€ 22.000,00	15 jaar
Reservering vervanging putten	€ 32.000,00	60 jaar
Reservering vervanging buitenopstellingskasten	€ 2.000,00	30 jaar
Reservering vervanging schakelkasten	€ 82.000,00	15 jaar
Totaal	**€ 244.000,00**	

In de volgende tabel zijn de vervangingskosten per onderdeel uitgewerkt.

Gemaaltype	Onderdeel	Technische levensduur	Eenheidsprijs Eenheidsprijs	Aantallen in beheer	Cyclische vervangingswaarde	Aantallen per jaar	Jaarlijkse vervangingskosten	Conditiefactor Conditiefactor	Kosten o.b.v. conditiefactor
Hoofdgemaal	Pomp	15	€ 4.505,00	68	€ 306.340,20	4,53	€ 20.422,68	2,65	€ 54.060,04
	Leidingwerk	15	€ 4.717,99	68	€ 320.823,07	4,53	€ 21.388,20	0,44	€ 9.435,97
	Schakelkast	15	€ 11.033,35	36	€ 397.200,53	2,40	€ 26.480,04	1,67	€ 44.133,39
	Buitenopstellingskast	30	€ 1.210,50	36	€ 43.578,02	1,20	€ 1.452,60	0,00	€ -
	Put	60	€ 26.959,92	36	€ 970.557,18	0,60	€ 16.175,95	1,67	€ 26.959,92
Minigemaal	Pomp	15	€ 2.021,99	570	€ 1.152.536,66	38,00	€ 76.835,78	0,45	€ 34.373,90
	Leidingwerk	15	€ 1.685,00	571	€ 962.132,21	38,07	€ 64.142,15	0,11	€ 6.739,98
	Schakelkast	15	€ 1.482,80	570	€ 845.193,55	38,00	€ 56.346,24	0,21	€ 11.862,37
	Buitenopstellingskast	30	€ 363,96	570	€ 207.456,60	19,00	€ 6.915,22	0,11	€ 727,92
	Put	60	€ 2.695,99	570	€ 1.536.715,54	9,50	€ 25.611,93	0,21	€ 5.391,98
Randvoorziening	Pomp	15	€ 4.505,00	9	€ 40.545,03	0,60	€ 2.703,00	6,67	€ 18.020,01
	Leidingwerk	15	€ 6.065,98	9	€ 54.593,84	0,60	€ 3.639,59	1,67	€ 6.065,98
	Schakelkast	15	€ 15.034,20	4	€ 60.136,80	0,27	€ 4.009,12	3,75	€ 15.034,20
	Buitenopstellingskast	30	€ 1.210,50	4	€ 4.842,00	0,13	€ 161,40	0,00	€ -
	Put	60	€ 404.398,83	4	€ 1.617.595,31	0,07	€ 26.959,92	15,00	€ 404.398,83
Centrale voedingskast	Schakelkast	15	€ 11.033,35	16	€ 176.533,57	1,07	€ 11.768,90	0,94	€ 11.033,35
	Buitenopstellingskast	30	€ 1.210,50	16	€ 19.368,01	0,53	€ 645,60	1,88	€ 1.210,50
	Put	0	€ -	0		0	€ -	0,00	€ -
Totaal	Totaalbedrag				€ 8.716.148,11		€ 365.658,32		€ 649.448,34
	Totaalbedrag (excl. bouwkundige vervanging randvoorziening)						€ 338.698,40		€ 245.049,51

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensoring en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee om altijd samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 75 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright ©
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontlenen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl